

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **P. R.** pre zločin obmedzovania osobnej slobody spolupáchatelstvom podľa § 20, § 183 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 26. júla 2012 v Bratislave dovolanie obvineného P. R., zastúpeného obhajkyňou JUDr. I. H. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 2. novembra 2010, sp. zn. 5 To 292/2010, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného P. R. **sa o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu v Brezne zo 6. septembra 2010 sp. zn. 3 T 124/2010 bol obvinený P. R. uznaný v bode 1/ za vinného zo zločinu obmedzovania osobnej slobody spolupáchatelstvom podľa § 20, § 183 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. d/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

L. L. a P. R. dňa 1. augusta 2009 v čase asi od 06.30 hod. do 09.00 hod. v katastri obce Podbrezová v lesnom poraste nad cintorínom pod zámienkou návštevy kamaráta na chate, na uvedené miesto vylákali P. B., ktorého tam vzápätí fyzicky napadli tak, že ho strčili na zem a bili, priviazali ho šnúrou o strom, zobrali mu mobilný telefón zn. Nokia a P. R. ho udrel bejzbalovou palicou po rukách a nohách, ktorú si k tomuto účelu priniesol, a to z dôvodu, že napomáha polícii a s fyzickými útokmi prestali po presvedčení poškodeného B. po dvoch až

troch hodinách, čím mu spôsobili pomliaždenie ľavého predlaktia a lakťa a pomliaždenie ľavého stehna, ktoré si vyžiadali liečenie do 7 dní.

Za to bol obvinený P. R. odsúdený podľa § 183 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 4, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e/ Tr. zák. na trest odňatia slobody **vo výmere 2 (dvoch) rokov**, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie ihneď do zápisnice o hlavnom pojednávaní, ktoré odôvodnil prostredníctvom svojej obhajkyne. V dôvodoch odvolania vytýkal súdu nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov. Nebolo preukázané, že si vzal bejzbalovú palicu v úmysle útočiť ňou na poškodeného, naopak bolo preukázané, že ju našiel pohodenú. Taktiež nebolo preukázané, že poškodený bol priviazaný o strom a zranenia si mohol spôsobiť aj sám. Skutok nebol preukázaný, preto navrhol napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/, e/ Tr. por. zrušiť a jeho oslobodiť.

Odvolanie v neprospech obžalovaného podal okresný prokurátor, pretože podľa jeho názoru v prípade obvineného neboli splnené podmienky pre použitie zmiernovacieho ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. Poukazoval na osobu obvineného, ktorý sa trestnej činnosti dopustil v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia, preto navrhol napadnutý rozsudok zrušiť vo výroku o treste a uložiť obvinenému trest odňatia slobody v rámci zákonnej trestnej sadzby.

Krajský súd v Banskej Bystrici na podklade včas podaných odvolaní na verejnom zasadnutí 2. novembra 2010 pod sp. zn. 5 To 292/2010 rozhodol tak, že vyhovel odvolaniu prokurátora a podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste vo vzťahu k obvinenému a sám vo veci rozhodol podľa § 322 ods. 3 Tr. por., pričom uložil obvinenému podľa § 183 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. trest odňatia slobody **vo výmere 4 (štyri) roky a 8 (osem) mesiacov**. Na výkon tohto trestu podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradil obvineného do ústavu so stredným stupňom stráženia. Odvolanie obvineného podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 2. novembra 2010, kedy vo veci rozhodol krajský súd a obvinený uvedeného dňa nastúpil aj výkon uloženého trestu.

Odpis rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici obvinený prevzal 23. februára 2011, jeho obhajkyňa i prokurátor prevzali rozsudok 30. marca 2011 (č.l. 522-523).

Okresný súd Brezno 18. júna 2012 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného P. R., ktoré podal prostredníctvom ustanovenej obhajkyne JUDr. I. H., ktorá obvineného obhajovala aj v pôvodnom konaní. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 13. apríla 2012 a smeruje proti vyššie citovanému rozsudku krajského súdu, pričom obvinený uplatnil dôvody dovolania uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. h/, i/ Tr. por.

Dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. videl v tom, že napadnutým rozsudkom mu bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby a svoje rozhodnutie súd nedostatočne odôvodnil. Krajský súd postupoval nad rámec zákona, keď jeho konanie, ktoré podľa poškodeného spočívalo v tom, že chcel za úplatu dosiahnuť zmenu jeho výpovede, hodnotil ako priťažujúcu okolnosť. Priťažujúce okolnosti sú taxatívne vymenované v ustanovení § 37 Tr. zák. a ich rozširovanie podľa vôle a úvahy súdu nie je možné. Taktiež vytýkal krajskému súdu, že nepoužil zmierňovacie ustanovenie § 39 ods. 1 Tr. zák., pričom jeho odôvodnenie v tomto smere považuje za nedostatočné. Podľa jeho názoru z dokazovania nevyplýva jednoznačne, že použili proti poškodenému násilie a zranenia si mohol spôsobiť aj sám, nakoľko bol pod vplyvom omamných látok. Skutočnosť, že poškodený bol priviazaný o strom (čo mu nespôsobilo žiadne zranenia), nemožno hodnotiť ako použitie násillia proti jeho telesnej integrite, teda ako znak kvalifikovanej skutkovej podstaty, nakoľko týmto konaním malo dôjsť k samotnému obmedzeniu osobnej slobody. Odvolací súd teda nesprávne právne posúdil skutočnosti zistené v priebehu trestného konania, že k spáchaniu trestného činu došlo závažnejším spôsobom konania, čím nesprávne určil trestnú sadzbu za spáchaný skutok a trest uložil v nesprávnom rozpätí.

K dovolaciemu dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. uviedol, že vzhľadom na samotné správanie poškodeného počas trestného činu ako aj po ňom, smerujúce k zisku majetkového prospechu od neho, vytvárajú pochybnosti o tom, či poškodený skutočne považoval konanie obvinených za obmedzenie jeho osobnej slobody. Vytýkal súdom, že skutkový stav vyhodnotili len v jeho neprospech, čím porušili základnú zásadu trestného konania ustanovenú v § 2 ods. 10 Tr. por. Odvolací súd nedostatočne odôvodnil, prečo sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými závermi súdu prvého stupňa. Podľa jeho

názoru skutkový stav zistený súdom nebol správne právne posúdený, vzhľadom na množstvo rozporov a nedôveryhodnosť osoby poškodeného.

V závere svojho dovolania navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil rozsudkom, že bol porušený zákon a zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa a prikázal vec znovu prerokovať a rozhodnúť.

Predsedníčka senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručila rovnopis dovolania ostatným stranám trestného konania, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu k dovolaniu obvineného v lehote, ktorú im určila, vyjadriť. Uvedenú možnosť využil okresný prokurátor, ktorý vo svojom vyjadrení z 15. mája 2012 (č.l. 608-609) navrhol dovolanie obvineného odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por., pretože neboli splnené podmienky dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.). Dovolanie podal obvinený v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Tr. por.) prostredníctvom obhajcu. Zároveň však zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd opätovne pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek chýb. Tie sú taxatívne vymenované v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por. a úlohou dovolacieho súdu je predovšetkým posúdiť, či námietky obvineného uvedené v dovolaní obsahovo skutočne napĺňajú niektorý z dovolacích dôvodov uvedených v dovolaní.

Nakoľko dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podať dovolanie, vrátane dovolacích

dôvodov, sú striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštitúcia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie. Dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až g/ Tr. por. nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti (§ 371 ods. 4 veta prvá Tr. por.). Dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Obvinený P. R., ako bolo vyššie konštatované, uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Z dikcie citovaného ustanovenia vyplýva, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi oboch stupňov nemôže meniť ani dopĺňať. V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa i zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdom prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Z obsahu dovolania obvineného vyplýva, že vo vzťahu k citovanému dovolaciemu dôvodu obvinený uplatnil výlučne námietky, ktoré smerovali proti spôsobu hodnotenia dôkazov a správnosti skutkových zistení súdmi nižšieho stupňa. V podstate spochybňoval súdmi ustálený skutkový stav a následne predostrel vlastnú verziu skutku založenú na inom, pre neho priaznivom hodnotení dôkazov. Základ jeho dovolania tvorí hodnotenie výpovede poškodeného P. B., vlastne spochybňuje jeho vierohodnosť. Dovolací súd posudzujúc obsah týchto námietok v kontexte vyššie uvedeného konštatuje, že námietky obvineného stoja zjavne mimo uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. To platí nielen pre všetky skutkové námietky obvineného ale aj pre námietku nesprávneho právneho posúdenia skutku pod bodom 1/ napadnutého rozsudku súdu, lebo aj túto zdanlivo právnu námietku obvinený P. R. primárne založil na iných ako súdmi nižšieho stupňa ustálených skutkových zisteniach. Až následne na podklade zmenených skutkových zistení sa domáhal aj zmeny právnej kvalifikácie uvedeného skutku. Skôr ako o právnu námietku ide o skrytú snahu obvineného, aby vykonané dôkazy a skutkový stav boli vyhodnotené v jeho prospech.

Pre úplnosť treba uviesť, že skutok, tak ako bol súdom prvého stupňa zistený a popísaný v bode 1/ výroku rozsudku, bol týmto súdom aj správne právne kvalifikovaný ako zločin obmedzovania osobnej slobody spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 183 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák.

Zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa 183 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák. sa dopustí ten, kto inému bez oprávnenia bráni užívať osobnú slobodu a čin spácha závažnejším spôsobom konania.

Pod závažnejším spôsobom konania sa v zmysle § 138 písm. d/ Tr. zák. rozumie páchanie trestného činu násilím, hrozbou bezprostredného násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy. Zo skutkových zistení je celkom evidentné, že obvinený P. R. spoločne s obvineným L. L. bez oprávnenia a za použitia násilia bránili poškodenému P. B. užívať osobnú slobodu, preto jeho námietky nie sú opodstatnené.

Obvinený uplatňoval i dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. V zmysle tohto ustanovenia možno dovolanie podať ak bol obvinenému uložený trest

mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Páchateľovi zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zákonodarca ustanovil trestnú sadzbu odňatia slobody od 3 do 8 rokov. V posudzovanom prípade bol obvinenému uložený trest odňatia slobody 4 roky a 8 mesiacov. Z uvedeného vyplýva, že obvinenému bol uložený trest v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Netreba pritom zabúdať, že obvinený sa trestnej činnosti dopustil niečo vyše roka po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody za inú jeho trestnú činnosť, teda počas skúšobnej doby. Za danej situácie potom nemožno považovať trest uložený obvinenému za neprimerane prísny. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že pochybenie súdov spočívajúce v nesprávnom uložení druhu trestu a jeho výmery v súvislosti s nesprávnym vyhodnotením kritérií uvedených v § 34 až 39 Tr. zák. a následným uložením neprimerane prísneho alebo naopak mierneho trestu, nemožno namietat' prostredníctvom tohto ani iného dovolacieho dôvodu.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

V posudzovanom prípade ako z vyššie uvedeného vyplýva, neboli splnené zákonné podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h/, i/ Tr. por., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného P. R. odmietol.

P o u č e n i e : Protí tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. júla 2012

JUDr. Juraj K l i m e n t , v. r.
predseda senátu

Vyhotovil : JUDr. Peter Szabo

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Gabriela Protušová